

НАПРЯМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТНОЇ СПРОМОЖНОСТІ ФАХІВЦІВ У СФЕРІ ОБЛІКУ

*Зюкова Марія Михайлівна, к.е.н., доцент,
доцент кафедри фінансів та банківської справи
Полтавський національний технічний
університет ім. Ю. Кондратюка*

*Вороніна Вікторія, к.е.н.,
доцент кафедри бухгалтерського обліку і аудиту
ВНЗ Укоопспілки Полтавський
університет економіки і торгівлі*

Глобалізаційні процеси носять системний характер, який охоплює всі сфери суспільного життя: економіку, політику, культуру, науку та освіту і викликають необхідність адаптації до сучасних вимог ринку праці, якому властиві жорстка конкуренція, міграція робочої сили тощо. Все це спонукає до постійного підвищення кваліфікації, освоєння нових професій, оновлення знань та розширення набутих компетенцій.

Сучасне суспільство вимагає підготовки фахівців, здатних ефективно функціонувати в сучасних умовах, що передбачає не стільки наявність знань, а вміння їх постійно удосконалювати, оновлювати, пристосовувати до змін, які постійно відбуваються.

Окрім інших сфер та напрямів підготовки, на нашу думку, однією з найбільш динамічно розвиваючихся та тих, що потребує постійного підвищення компетенцій є економічна освіта в цілому та освіта у сфері бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту.

Десять років тому у звіті Світового банку «Про стан дотримання стандартів та кодексів (ЗДСК)» зазначено, що «паралельно із вдосконаленням нормативно-правового та інституційного забезпечення існує нагальна потреба у розбудові потенціалу бухгалтерської та аудиторської професій. Належне

розуміння та впровадження національних та міжнародних стандартів та вимог бухгалтерського обліку, фінансової звітності та аудиту вимагає належної освіти та навчання для готувачів фінансової звітності, аудиторів та регуляторів» [1].

Також, у звіті зазначено, що обов'язковим є «забезпечення відповідності національних програм професійної сертифікації в галузі бухгалтерського обліку та аудиту міжнародно визнаній практиці, зокрема, Міжнародним стандартам освіти, встановлюваним Радою з міжнародних стандартів бухгалтерської освіти (РМСБО – IAESB) МФБ: МСО 6 «Оцінка професійних здібностей та компетентності», МСО 5 «Вимоги до практичного досвіду» та МСО 8 «Вимоги компетентності до спеціалістів з аудиту» [1].

Отже, підвищення кваліфікацій бухгалтерів, аудиторів, фінансових аналітиків є одним з ключових аспектів у забезпеченні конкурентоспроможності фахівців у цій сфері.

Визнаними на міжнародному рівні програмами у сфері підготовки та перепідготовки фахівців у сфері бухгалтерського обліку є: CAP/CIPA, ACCA, CIMA, CFA.

CAP/CIPA це скорочення англomовної назви кваліфікаційних рівнів CAP (Certified Accounting Practitioner: Сертифікований бухгалтер-практик) та CIPA (Certified International Professional Accountant: Сертифікований міжнародний професійний бухгалтер). Фахівці, що отримали зазначений сертифікат мають право додавати до свого підпису назву сертифікату, що відповідає міжнародній практиці) [2].

ACCA (Association of Chartered Certified Accountant), яка є всесвітньою організацією професійних бухгалтерів, сертифікати якої є підтвердженням відповідної кваліфікації в галузі обліку [3].

Вступним критерієм цієї програми є наявність вищої освіти (мінімум диплом бакалавра) з будь-якої спеціальності. Для отримання статусу члена ACCA необхідно виконати умови: успішно скласти 14 іспитів (з можливими автоматичними заліками певних предметів); пройти модуль з професійної етики; мати відповідний задокументований практичний досвід.

Кваліфікація АССА включає наступні іспити: Базовий блок: Модуль «Знання»: F1 — Роль бухгалтера у бізнес-середовищі (AB), F2 — Управлінський облік (MA), F3 — Фінансовий облік (FA).

Модуль «Навички»: F4 — Корпоративне і підприємницьке право (CL), F5 — Підготовка звітності для управління (PM), F6 — Бізнес-податки та оподаткування (TX), F7 — Фінансова звітність (FR), F8 — Аудит та підтвердження звітності (AA), F9 — Фінансовий менеджмент (FM).

Професійний блок: Модуль обов'язкових предметів: P1 — Управління, ризик та етика (PA), P2 — Корпоративна звітність (CR), P3 — Бізнес-аналіз (BA).

Модуль предметів на вибір (2 з 4 на вибір): P4 — Поглиблений курс з фінансового менеджменту (AFM), P5 — Поглиблений курс з підготовки звітності для управління (APM), P6 — Поглиблений курс з оподаткування (ATX), P7 — Поглиблений курс з аудиту та підтвердження звітності (AAA).

CIMA (Chartered Institute of Management Accountants). Кваліфікація сертифікованого фахівця з управлінського обліку є значимою для фінансистів міжнародних компаній, менеджерів у сфері банкінгу та фінансів, керівників компаній, фахівців управлінського обліку, стратегічного і фінансового управління. Кваліфікація CIMA за рівнем та змістом не поступається ступеню MBA [4].

CFA (Chartered Financial Analyst) (дослівно перекладається як «дипломований фінансовий аналітик») - міжнародний професійний сертифікат, що видається CFA Institute (колишнє найменування AIMR) фінансовим аналітикам, які успішно склали іспити і задовольняють вимогам за освітою і досвідом роботи. Вважається одним з найбільш престижних і елітних сертифікатів в світі фінансів та інвестицій. Для того, щоб стати «CFA Charterholder» кандидат повинен успішно скласти іспити трьох рівнів (по черзі) і мати 48 місяців досвіду роботи, пов'язаної з прийняттям інвестиційних рішень [5].

Отже, для того, щоб фахівець був конкурентоспроможним як на вітчизняному, так і на світовому ринку праці необхідним є підтримка належного рівня знань, умінь, навиків, що вимагає отримання належного рівня освіти, яка б відповідали міжнародним програмам підготовки фахівців відповідного напрямку, що забезпечить можливості інтеграції вітчизняної освіти у міжнародний освітній простір.

Все це потребує переосмислення та зміни освітньо-професійних програм з підготовки фахівців за спеціальностями та відповідно змін навчальних планів, враховуючи зазначені міжнародні програми.

1. Офіційний сайт Світовий банк в Україні [Електронний ресурс]. – Спосіб доступу: <http://www.worldbank.org/uk/country/ukraine>

2. Офіційний сайт САР/СІРА в Україні. – Спосіб доступу: <http://сарсіра.ua/>

3. Офіційний сайт Association of Chartered Certified Accountant [Електронний ресурс]. – Спосіб доступу: <http://www.accaglobal.com/ubcs/en.html> -

4. Офіційний сайт Chartered Institute of Management Accountants [Електронний ресурс]. – Спосіб доступу: <https://www.cimaglobal.com/>

5. Офіційний сайт Chartered Financial Analyst [Електронний ресурс]. – Спосіб доступу: <https://www.cfainstitute.org/pages/index.aspx>